

Αχ Αυτά τα Ελληνικά...

Τι πιστεύουν οι άλλοι για μας τους Ελληνες; Αν κάποιες από τις γνώμες των άλλων, Ευρωπαίων και μη, δεν είναι ότι καλύτερο πιστεύουμε για τον εαυτό μας, μήπως αυτό έχει να κάνει με το τι δημοσιεύεται για την Ελλάδα; Πολλά από τα δημοσιεύματα έχουν χιουμοριστικό χαρακτήρα, άλλα είναι γραμμένα με σοβαρότητα και επιστημονικό τόνο - όταν όμως το χιούμορ ακολουθείται από ταξιδιωτικές οδηγίες, τότε κάπως θά έπρεπε να αντιδράσουμε.

Σας παρουσιάζω μερικά αποσπάσματα από ένα βιβλιαράκι τσέπης πολύ μικρού σχήματος που απευθύνεται στον Αγγλόφωνο (αλλά κυρίως Αμερικανό) ταξιδιώτη και που πουλιέται και στην Ελλάδα στα ξένα βιβλιοπωλεία αλλά και στα αεροδρόμια. Ο τίτλος του είναι **"Wicked Greek' FOR THE TRAVELER"** που σε ελεύθερη μετάφραση μπορεί να αποδοθεί **"Διαβολέμενα Ελληνικά ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΗ"** και περιέχει έναν απίστευτο πλούτο 'πληροφόρησης' πάνω στην Ελληνική γλώσσα, τον Πολιτισμό και τις Τέχνες, τους Ανθρώπους κλπ. Κυκλοφόρησε το 1995 από τον εκδοτικό οίκο Workman Publishing Company και ο συγγραφέας του, Χάουαρντ Τουμ (Howard Tomb), ευχαριστεί ιδιαίτερα την Ελιζαμπεθ Μπράουν, τον Βασίλειο Γαργαλά και την Κάρμπερτ Ο'Μπράιεν που του έδωσαν τόση βοήθεια και πληροφορίες για τους Ελληνες και την Ελλάδα.

Το μικρό αυτο φρασάρι χωρίζεται σε διάφορα μέρη και θα σας δώσω λίγα μόνο κομμάτια σαν δείγμα

"Η Κυκλοφορία" (Getting Around)

Οι φράσεις "διδάσκονται σε όλο το βιβλίο με τον ίδιο τρόπο, αλλά θα περιοριστώ σε ένα μόνο παράδειγμα για εξοικονόμηση χώρου και υπομονής.

Πάμε λοιπόν να νοικιάσουμε μηχανάκι. Τι ρωτάμε απαραίτητως; Τι αξεσουάρ δεν πρέπει να λείψει από κανένα μηχανάκι; Με την εξής αθάνατη φράση 'τσεκάρουμε':

ΑΓΓΛΙΚΗ ΦΡΑΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΠΡΟΦΟΡΑ

Is this motor-bike equipped with a Virgin Mary?	<i>Έχει το μοτοποδήλατο εικόνισμα της Παναγίας;</i>	Ay-hee to moh-toh-poh-DHEE-lahto-ee-KOH-nee-smah-tees pah-nah-gh-EE-ahs?
--	---	---

Πάντοτε αναρωτιόμουν γιατί πολλοί Αμερικανοί τουρίστες έχουν τόσο περιεργή προφορά όταν μιλούν Ελληνικά...

Μερικές σελίδες παρακάτω, η τέλεια φράση που είναι ότι πρέπει αν βυθίζεται το σκάφος που έχεις νοικιάσει (ή και η ιδιωτική σου θαλαμηγός)

"Calling all vessels and maritime deities"
Κληση προς όλα τα σκαφη και τις θαλασσιες θεοτητες

Αν θυμώσει όμως ο ταξιδιώτης με κανέναν άλλον οδηγό στον δρόμο, άνετα μπορεί να του πετάξει τις παρακάτω φράσεις με θυμωμένο ύφος:

"Your car is uglier than your wife!"
Η σακαρακα σου είναι πιο ασχημη και απο την γυναικα σου!

"Hey, you Turk! Can't you tell right from left?"
ΕΕΕ! Τουρκοσπορε, Σκορδο ρεεε κρεμυδι;

"Πολιτισμός & Τέχνες" (Culture & the Arts)
Εδώ ο ταξιδιώτης με τέτοια ενδιαφέροντα πληροφορείται ότι ανάμεσα στις ερωτήσεις που έκανε ο Σωκράτης περιλαμβάνονται και οι εξής (ανάμεσα σε άλλες)

"Is there an ideal size for pectoral muscles?"
Υπάρχει ιδανικό μέγεθος για θωρακικούς μυς;
"Are you certain you have to go home tonight?"
Εισαι βέβαιος/α ότι πρέπει να πας στο σπίτι σου απόψε;

Είναι βέβαιο λοιπόν ότι στο μυαλό του μέσου Αμερικανού ταξιδιώτη δημιουργείται η εντύπωση ότι όλοι οι Ελληνες αρσενικοί - αλλά κυρίως το σχολίο αφορά στον Σωκράτη - είναι ομοφυλόφιλοι. Και, κατ'επέκταση βέβαια, αφού έτσι ήταν, άρα δεν αξίζει να διαβάσει κανείς τίποτε από αυτά που είπα.

Στη σελίδα 29, οι ταξιδιώτες γένους αρσενικού προειδοποιούνται για την ζήλεια και την κτητικότητα των Ελλήνων ανδρών. Πα'όλα αυτά ο συγγραφέας τους συμβουλεύει να χρησιμοποιήσουν κάποια από τις παρακάτω χρήσιμες φράσεις:

"Will you be my vestal virgin?"
Θελεις να γινεις η εστιαδα παρθενα μου;
"You could tend my eternal flame"
Θα επισταταις την ασβεστη φλογα μου.

Ο τίτλος του επόμενου κεφαλαίου **'Medea:What a b _ _ h!'** (Η Μήδεια: Τι σ_ _ _ α!) είναι μονάχα μια μικρή πρόγευση για το τι θεωρείται κατάλληλη συζήτηση με Ελληνίδες κυρίες που θα ήθελε να εντυπωσιάσει ο μέσος Αμερικανός επισκέπτης. Κατάλληλες λοιπόν φράσεις θεωρούνται μεταξύ άλλων οι εξής:

"You look nothing like a horse to me!"
Δεν μου μοιαζεις καθολου για αλογο.
"I admire your mustache".(sic)
Θαυμαζω το μουστακι σου.

'Αλογομούρες' λοιπόν και με μουστακάκι, οι Ελληνίδες... Στην διάρκεια της επισκέψεως δε στον Παρθενώνα, καλό είναι να ξέρει κανείς κανένα δυο φρασούλες για να κρατάει το ενδιαφέρον των "ντόπιων" ζωντανό:

"It's pretty banged up!"
Ειναι πολυ στραπαταρισμενος.
"What happened to that Karyatid's face?"
Τι επαθαν τα προσωπα των καρυατιδων;
"How did that fellow lose his limbs?"
Που εχασε ο μαγγας τα ξερα του;

Το γενικό ύφος υποτιθεται ότι είναι βέβαια άκρως

χιουμοριστικό - και πράγματι, ανάμεσα στη πληθώρα των απίστευτων φράσεων για τον κουλ Αμερικάνο τουρίστα που 'την έχει δει' άρχων των 'θαγενών', ο κύριος Τουμ παραδέχεται την ιστορία και τον πολιτισμό με το χρονοδιάγραμμά δίπλα που δείχνει τι έκαναν οι Έλληνες όταν οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι λίγο πολύ εμάθαιναν να ξύνονται στα δέντρα... Αυτή είναι μόνο μία σελίδα στο τέλος του βιβλίου όμως και περνάει σχεδόν απαρατήρητη.

Οχι, βέβαια, δεν νομίζω ότι σας λέω τίποτα εξαιρετικά καινούργιο. Τέτοια δημοσιεύματα διαβάζουμε εδώ και πολλά χρόνια. Πολλά μας τα φέρνουν οι ίδιοι οι Αερικανοί ή Βρεταννοί φίλοι μας που ζουν, εργάζονται κοντά μας, ή έχουν νοημοσύνη μη λοβοτομημένου αναγνώστη εφημερίδων όπως η Sun και ξέρουν και ιστορία.

Και στον γνωστό Spectator τον Σεπτέμβριο του 1995 ο Μαικλ Χηθ έγραφε στους Αγγλους αναγνώστες ότι οι Έλληνες μπορούν να πάρουν πτυχίο χωρίς καν να φύγουν από την Ελλάδα και θύμωνε γιατί 'εμείς (οι Βρεταννοί φορολογούμενοι δηλαδή) πληρώνουμε γι'αυτούς', ξεχνώντας βέβαια πόσα εκατομμύρια λίρες φεύγουν ετησίως σε φοιτητικό συνάλλαγμα βοηθώντας τα νοσούντα Βρετανικά Πανεπιστήμια να μην κλείσουν. Ξεχνούν επίσης τι αστρονομικά ποσά εισπραττονται σε διδάκτρα για μεταπτυχιακές σπουδές - όπως και πόσα εκατομμύρια λίρες εισπράττονται κάθε χρόνο για τις γλωσσικές εξετάσεις του Καμπριτζ και άλλες.

Κανένας Ελληνικός οδηγός της Αμερικανικής ή άλλης ηπείρου δεν νομίζω να περιέχει παρόμοιες χιουμοριστικές αλλά απαξιωτικές φράσεις ή ταξιδιωτικές οδηγίες επιστώντας την προσοχή σε Έλληνες να προσέχουν μήπως βρεθούν πίσω από καμμία караχοντρέλα κυρία μόλις έχει φάει... και άλλα τέτοια σαχλά.

Εμείς γιατί δηλαδή δεν μιλάμε; Μήπως δεν μιλάμε γιατί δεν έχουμε χιούμορ; Ή μήπως δεν μιλάμε γιατί μας έχουν παραμυθιάσει ότι και καλά αυτοί είναι στα πάνω τους και μεις στα κάτω μας; Δηλαδή, ότι αυτοί έχουν την τεχνογνωσία που μας την προσφέρουν πολλές φορές δωρεάν και εμείς την υποχρέωση;

Το σκεπτικό όλης αυτής της ακολουθίας, τεχνογνωσία, καλές σχέσεις, υπακοή και ευθυγράμμιση με τα πολιτικά αλλά, κυρίως τα εμπορικά σχέδια της κάθε χώρας που μας εισάγει γλώσσα και πολιτισμό, τα έχουν πει άλλοι τόσο καλά που είναι κρίμα να μην τους έχουμε διαβάσει όλοι.

Ισως είναι καιρός να μεταφραστεί το εξαιρετικό κείμενο του Philipson, 'Γλωσσικός Ιμπεριαλισμός', για να εννοήσουμε και όλοι εμείς που είμαστε, και ιδιαίτερα εμείς που διδάσκουμε ξένες γλώσσες, πολλοί περιφρονώντας την δική μας γλώσσα και πολιτισμό.

Μήπως δεν μιλάμε γιατί όλοι οι ντόπιοι εκπρόσωποί τους - Ελληνοαμερικάνικες Ενώσεις, Γαλλικά Ινστιτούτα, Βρετανικά Συμβούλια, Γκαίτε Ελληνοϊταλικοί Σύνδεσμοι και λοιπά και λοιπά έχουν κάνει τόσο καλά τη δουλειά τους που μας 'έχουν εντελώς πείσει ότι είμαστε πολύ δεύτερα άτομα και καλά που είναι κι αυτοί εδώ και μαθαίνουμε και τίποτα κολυβογράμματα και

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ - ΒΡΕΙΤΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΓΟΝΟΥΣ ΣΑΣ

Ετος	Τι έκαναν οι Έλληνες	Τι έκαναν οι άλλοι Ευρωπαίοι
1500 π.Χ.	Αναπτύσσεται η Γραμμική γραφή Β	Ο Μπούρφ μαθαίνει να φτύνει
800 π.Χ.	Ο Ομηρος συνθέτει την Οδύσσεια και την Ιλιάδα	Ο Γκλοφ κυνηγάει ένα σκίουρο
600 π.Χ.	Ο Αναξιμανδρος διατυπώνει την θεωρία ότι οι άνθρωποι προέρχονται από κάποιο άλλο είδος	Η Μοχτ προσέχει ότι μυρίζει το στόμα του φίλου της
447 π.Χ.	Ολοκληρώνεται ο Παρθενώνας	Ο Ουρμλ θγάζει μια σειρά από γυρλλίσματα
367 π.Χ.	Ο Αριστοτέλης μπαίνει στην Ακαδημία του Πλάτωνα	Ο Κούρμπλ και η παρέα του τρίβουν μερικά ξυλαράκια
250 π.Χ.	Ο Ερατοσθένης υπολογίζει τις διαστάσεις της Γης με απόκλιση 1.3%	Ο Χορμπ-Κεκ αρχίζει να θάζει κάτι ζωντανά τομάρια πάνω στο σώμα του για ζεστασιά

μας φέρνουνε και δωρεάν τέχνη, και κάνουν και τη σχετική ελεημοσύνη στον Ζητιάνο-Υπουργείο Παιδείας που δεν δίνει από μόνο του δραχμή για να επιμορφώσει καθηγητές ξένων γλωσσών αλλά καταυποχρεώνεται και ξεπουλάει συνειδήσεις διδασκόντων και πολλών άνωθεν αυτών;

Μάλλον είχα τα νεύρα μου όταν το έγγραφα αυτό το άρθρο.

Αλλά δεν βλέπω και από πουθενά φως και ελπίδα για να μου περάσουν.

Μαρίζα Κωνσταντινίδη, CELT Athens 1999

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Phillipson, R., 1992, "Linguistic Imperialism", Oxford University Press, Tomb, H., 1995, "Wicked Greek", Workman Publishing Company

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Το παραπάνω άρθρο είναι μια ελεύθερη απόδοση (με πρόσθετα θυμωμένα σχόλια) του άρθρου "Wicked Greek" που πρωτοδημοσιεύθηκε το 1999 στο Newsletter του CELT Athens.
2. Το βιβλίο του Robert Phillipson υπάρχει στη βιβλιοθήκη του CELT.